

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра безпеки життєдіяльності
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р.Б. Папірник
« 10 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розслідування, аналіз та облік нещасних випадків
(назва навчальної дисципліни)

та профзахворювань на виробництві

спеціальність 263 «Цивільна безпека»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма Охорона праці
(назва освітньої програми)
освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Налисько Микола Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна охоплює теоретичний матеріал з правових, нормативних і методичних основ проведення розслідування нещасних випадків, профзахворювань та аварій на виробництві. Розглядаються практичні аспекти організації розслідування, роботи комісії з розслідування, аналізу ситуацій

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4,0	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	38		38	
лекцій	24		24	
лабораторні роботи				
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	82		82	
підготовка до аудиторних занять	12		12	
підготовка до контрольних заходів	5		5	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	35		35	
виконання курсової роботи	—		—	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних та психологічних питань розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, визначеного відповідними державними нормативно-правовими та нормативно-технічними актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Завдання – вивчення та опанування методологією обліку та аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, вивчення порядку організації розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, ознайомлення з матеріалами конкретних розслідувань нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Пререквізити дисципліни.

«Основи охорони праці», «Безпека життєдіяльності», «Правознавство», «Культура безпеки», «Правові основи цивільної безпеки».

Постреквізити дисципліни.

«Експертиза з охорони праці», «Безпека експлуатації інженерних систем і комунікацій».

Компетентності.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу, оцінки та синтезу нових рішень;

ЗК 05. Здатність використовувати методи фундаментальних наук для розв'язання загальноінженерних та професійних задач.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 10. Здатність обґрунтовувати нормативні та організаційні заходи з підвищення рівня безпеки об'єктів, поліпшення протиаварійного стану об'єктів і територій та усунення виявлених порушень вимог щодо дотримання техногенної, пожежної безпеки, виробничої санітарії та охорони праці;

ФК 18. Здатність під час участі у проведенні експертизи проектної документації виявляти порушення, які створюють загрозу життю і здоров'ю працівників або можуть привести до аварії;

ФК 25. Здатність вивчати та аналізувати випадки виробничого травматизму, професійних і виробничо-обумовлених захворювань.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Охорона праці» СВО ПДАБА 263 б-2017): ПРН 04, а саме в результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

– законодавчу та нормативну основу розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій в Україні;

– алгоритм оповіщення про нещасний випадок;

– дії роботодавця з організації розслідування;

– порядок роботи комісії з звичайного та спеціального розслідування нещасних випадків;

– алгоритм встановлення зв'язку нещасного випадка з виробництвом;

– порядок роботи державних санітарно-епідеміологічних служб та лікувально-профілактичних закладів при розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань;

– класифікацію видів подій, причин нещасного випадку, обладнання, устаткування, машин, механізмів, що призвели до нещасного випадку;

– алгоритм розслідування аварій на виробництві.

вміти:

- обстежити місце нещасного випадку, одержати пояснення потерпілого (довірених осіб), опитати свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;
- складати документацію з проведення розслідування, складання акту розслідування;
- взаємодіяти з державними органами та органами нагляду які приймають участь у розслідуванні;
- складати звітну документацію;
- організовувати ведення профілактичної роботи.

Методи навчання. Практичний, наочний, словесний, робота з книгою

Форми навчання: аудиторна, позааудиторна, групова, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Організація і проведення розслідування					
1. Законодавча та нормативна база України з розслідування нещасних випадків на виробництві	8	2			6
2. Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві	11	2	2		7
3. Обв'язки та дії комісії з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві	9	2			7
4. Порядок визначення пов'язаності нещасного випадку з виробництвом.	11	2	2		7
5. Класифікація видів подій, причин нещасного випадку, обладнання, устаткування, машин, механізмів, що призвели до нещасного випадку	8	2			6
6. Порядок оформлення актів результатів при проведенні звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві	11	2	2		7
7. Характеристика професійних хвороб та причин їх виникнення в Україні	9	2			7
8. Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення розслідування професійних захворювань, отруень на виробництві	13	2	4		7
9. Обв'язки та дії комісії з організації і проведення розслідування професійних захворювань, отруень на виробництві	9	2			7
10. Процедура встановлення зв'язку професійного захворювання з умовами праці	9	2			7
11. Особливості організації і проведення розслідування та обліку аварій на виробництві	13	2	4		7
12. Аналіз та звітність причин нещасних випадків, профзахворювань, аварій	9	2			7
Разом за змістовим модулем	120	24	14		82
Усього годин	120	24	14		82

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<p>Законодавча та нормативна база України з розслідування нещасних випадків на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій у Законі України «Про охорону праці». Питання щодо розслідування та обліку нещасних випадків та професійних захворювань у Законі України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (Постанова КМ України № 337 від 17.04.2019 р).</p>	2
2	<p>Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві. Загальні положення. Схема оповіщення про нещасний випадок. Алгоритм дії роботодавця при організації звичайного розслідування нещасного випадку.</p>	2
3	<p>Обв'язки та дії комісії з організації і проведення звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві. Склад комісії зі звичайного розслідування нещасного випадку. Дії комісії при звичайному розслідуванні нещасного випадку. Порядок оформлення звичайного розслідування нещасного випадку.</p>	2
4	<p>Порядок визначення пов'язаності нещасного випадку з виробництвом. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація причин нещасного випадку при проведенні розслідування.</p>	2
5	<p>Класифікація видів подій, причин нещасного випадку, обладнання, устаткування, машин, механізмів, що призвели до нещасного випадку. Класифікація видів подій, що можуть призвести до нещасного випадку. Класифікація небезпечних факторів, що можуть призвести до нещасного випадку. Класифікація обладнання, устаткування, машин і механізмів, що можуть призвести до нещасного випадку. Класифікація причин нещасного випадку при проведенні розслідування.</p>	2
6	<p>Порядок оформлення актів результатів при проведенні звичайного розслідування нещасних випадків на виробництві. Оформлення запрошення потерпілого до співпраці, оформлення оповіщення про нещасний випадок, оформлення актів розслідування.</p>	2
7	<p>Характеристика професійних хвороб та причин їх виникнення в Україні. Характеристика професійних хвороб. Професійні захворювання, обумовленні дією фізичних факторів. Професійна захворюваність в Україні та її причини.</p>	2
8	<p>Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення розслідування професійних захворювань, отруень на виробництві. Загальні положення з організації і проведення розслідування професійних захворювань і отруень. Звітність з професійних захворювань.</p>	2
9	<p>Обв'язки та дії комісії з організації і проведення розслідування</p>	2

	професійних захворювань, отруєнь на виробництві. Повідомлення про професійне захворювання. Обов'язки роботодавця з організації розслідування професійного захворювання. Обов'язки комісії з організації розслідування професійного захворювання.	
10	Процедура встановлення зв'язку професійного захворювання з умовами праці. Процедура встановлення зв'язку захворювання з умовами праці. Класифікатор обставин виникнення профзахворювання. Діюча система реєстрації та обліку професійних захворювань в Україні.	2
11	Особливості організації і проведення розслідування та обліку аварій на виробництві. Загальні положення. Особливості проведення розслідування аварій на виробництві. Складнощі щодо визначення матеріальних втрат, заподіяних аварією.	2
12	Аналіз та звітність причин нещасних випадків, профзахворювань, аварій. Статистика смертності і травмування в Україні. Порядок здійснення аналізу небезпеки й оцінки ризику. Визначення масштабів наслідків аварій.	2
	Разом	24

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятя	Тривалість (годин)
1.	Вивчення порядку оформлення первинної документації за фактом нещасного випадку	2
2.	Вивчення дії роботодавця та керівника відділу охорони праці за фактом нещасного випадку	2
3.	Вивчення складу та дії комісії при звичайному розслідуванні нещасного випадку	4
4.	Зв'язок нещасного випадку та захворювання з виробничими факторами та умовами праці	4
5.	Аналіз небезпек й виробничих ризиків	2
	Разом	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятя	Тривалість (годин)
	Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою	
	Разом	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	12
2	Підготовка до контрольних заходів	2
3	Виконання курсового проекту або роботи	–
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	
4.1	Міжнародний досвід організації розслідування, обліку і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій	3,5
4.2	Особливості організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків	3,5
4.3	Обв'язки та дії роботодавця з організації і проведення спеціального розслідування нещасних випадків на виробництві.	3,5
4.4		3,5
4.5	Особливості організації і проведення розслідування та обліку професійних та гострих отруень	3,5
4.6	Основні положення Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем здоров'я	3,5
4.7	Основні положення Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем здоров'я	3,5
4.8	Класифікатор шкідливих виробничих факторів	3,5
4.9	Класифікатори інформації для автоматизованої системи обліку та аналізу профзахворювань (профотруень)	3,5
4.10	Державні органи та організації, що займаються статистичним обліком травматизму, професійних захворювань та аварій	3,5
5	Підготовка до екзамену	30
	Разом	82

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань студентів: усний та письмовий.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	12
2.	Виконання та захист практичних робіт	40
3.	Контрольна робота	48
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.
Всього 12 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 5 практичних робіт. Максимальна кількість балів за одну роботу – 8:

- а) повне виконання, належне оформлення роботи, захист у відведений термін – 6-8 балів;
- б) звіт практичної роботи оформлений з деякими недоліками, захист у відведений термін – 3-5 балів;
- в) звіт практичної роботи оформлений з деякими недоліками, захист після відведеного терміну – 1-2 балів.
- Всього 5 практичних робіт.

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 24.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 48.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання устанавлюється:

24-20 балів – студент дав вичерпну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

19-14 балів – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатніх пояснень до них.

13-9 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

8-5 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

4-1 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

Екзамен

Максимальна оцінка – 100 балів. Екзамен складається з двох рівнозначних теоретичних запитань.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне запитання складає 50 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 50 балів;
- якщо у відповіді допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 37-49 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 24-36 балів;
- студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 11-23 бали;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-10 балів.

Оцінка підсумкового контролю є середньоарифметична між оцінками поточного контролю та екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять. Захист реферату за темою пропущеного заняття з лекційного курсу або відпрацювання пропущеного лабораторного заняття шляхом виконання завдання згідно з тематикою пропущеної лабораторної роботи.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Инженерно-техническая экспертиза по охране труда и безопасности жизнедеятельности . Учебник / А.С. Беликов, В.В. Сафонов, Е.В. Рабич [и др.]; под ред. Беликова А.С.– Днепропетровск: Середняк Т.К., 2015.– 438 с;
2. Третяков О.В., Зацарний В.В., Ткаченко І.О. Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.– Харків: ХНУМГ, 2013.– 395 с;
3. НПАОП 00.0-6.02-04. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Постанова КМ України № 337, від 19.04.2019 р.
4. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затв. Постановою Кабінету Міністрів України № 270 від 22.03.2001 р.
5. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах. Затв. наказом МОН України № 616 від 31.08.2001 р.

Допоміжна

1. Основи охорони праці: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 480 с.
2. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці. Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2002. – 320 с.
3. Коваль В.І., Скороходов В.А. Управління охороною праці в промисловості: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2005. – 448 с.
4. Основи охорони праці: Підручник. / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Козьяков, Л.О. Матинюк. За ред. К.Н.Ткачука і М.О. Халімовського.-К.: Основа, 2003-472с.: іл.
5. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
6. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов’язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 559
7. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників»

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuv.gov.ua.
2. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраця).
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Розробник _____ (М.М. Налісько)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (А.С. Беликов)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності
Протокол № 5 від « 30 » 09 20 19 року